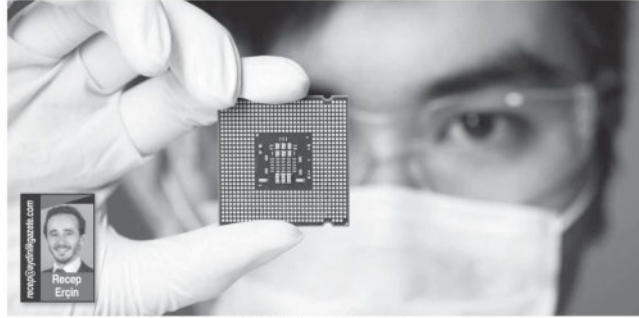

Çipte hikaye yeni başlıyor Türkiye de üretime katılsın

Çip tedarikinde hikayenin yeni başladığını ifade eden sanayici Ersin Şahin, Türkiye'nin de mutlaka çip üreten ülkeler arasında yer alması gerektiğini söyledi. Şahin, Baykar Bayraktar TB2 gibi bir İHA'yı üreten, Aselsan gibi bir şirkete sahip olan Türkiye'nin çip üretimini de başarabileceğini anlattı

OTOMOTIV sanayisinde çip krizi sürüyor. Geçen günlerde İstanbul Sanayi Odası tarafından düzenlenen toplantıda bu teknoloji konusunda Türkiye'nin de atılım yapması ve çip üreten ülkeler arasında gelmesi gerektiği konusunda karar varıldı. Ancak bugünden yarıma olacak bir iş değil. Dünyanın en büyük çip üreticileri; Tayvan, ABD, Çin, İsrail ve Güney Kore. Almanya başta olmak üzere daha birçok ülke çip üretiyor ancak milyarlarca dolarlık stratejik sektörde başı çeken ilk bes ülke yukarı sıraladığımız gibi. Bütün dünyada baş gösteren çip krizinin esasen bir tedarik krizi olduğunu anlatan büyük otomotiv firmalarına tedarik sağlayan sanayici, Erin Motor Genel Müdürü Ersin Şahin, krizin büyüterek devam ettiğini aktardı. Şahin, Aydınlik'a yaptığı açıklamada, Türkiye'nin mutlaka çip üreten ülkeler arasında yer alması gerektiğini söyledi. Bunun bir teknoloji transferi gerektirdiğini ancak tıpkı cep telefonu ve daha önce otomotiv üretiminde olduğu gibi buraya gelecek yatırım sayesinde ülkenin bu teknolojiyi öğrenebileceğini kaydeden Ersin Şahin, "Geç kaldık diye bakmamız lazım. Bugün 36 ülkede çip üretiliyorsa biz 37nci de olsak buna girmeliyiz. Hatta biz neden ilk on üretici içinde yokuz, diye sormamız lazım" dedi.

SEKTÖRLERDE ÖNGÖRÜLER SAŞTI

Tedarikte yaşanan krizin salgında değişen hayat alışkanlıklarının bir sonucu olduğunu ifade eden Ersin Şahin, "Otomotiv fabrikaları sipariş olmayınca tesisleri kapattılar. Bunların yüzünlük envanteri var. Ekonomik krizler sonrası çiplerinin herp aşağı yönlü olduğunu tespit etmişler. Ona göre tedarikçilerine şu kadar mal alacağız diyorlar. Ancak beklendiği gibi olmadı. Yükseliş hızı oldu. Hepimiz salgın döneminde elektroniğe de yönelidik. Bir anda çip tüketimi inanılmaz arttı. Bir yandan Avrupa ve ABD'de çok fazla para dağıldı. İnsanlar araba almaya da başladılar. Otomotivciler bu sefer bize de çip lazım dediler. Böylece çip tarafında üretim darboğazı oluştu. Konu çip olmasa kauçuk olacaktı. O olmazsa çelik. Çelikte fiyat yüzde 30 arttı. Hammaddede sıkıntısından dolayı. Salgın yüzünden bütün firmaların tedarik zincirine yönelik öngörülürü sızdı. Şimdi böyle bir şey beklemiyorlardı. Firmaların ne yapacaklarını şaşırıldılar. Neyden daha fazla almamız lazım kimse bilmiyor" diye konuştu.

ÇIP ÜRETİMİ ASYA'DAN SORULUYOR

Çipte yaşanan tedarik sıkıntısı sonrası Intel'in 20 milyar dolarlık yatırım yapacağını açıklamasının ardından Tayvanlı firmanın 100 milyar dolar yatırım yapacağını açıkladığını kaydeden Ersin Şahin, süreci şöyle anlattı: "Asyalılar bu iş bizden sorular, liderliği bırakmayacağız, diyorlar. Çip olayını ikiye ayırmak lazım. Üretimin büyük kısmı Asya'da, tasarımın yüzde 60ı ABD'de. Üretim teknolojisinde Tayvan sektörü domine ediyor. Güney Kore onlara yetişemiyor. Çip krizi-

nin 2020'nin ilk çeyreğine kadar devam edeceğini düşünüyorum. İstenildiği kadar yatırım yapılırsa bu hemem bugünden yarıma üretilecek bir ürün değil."

Türkiye'nin de bu anlamda üretimden payını alması gerektiğini ifade eden Ersin Şahin, "Baykar Bayraktar TB2 gibi bir İHA'yı üreten, Aselsan gibi bir şirkete sahip olan bir ülke belki dünyanın en iyisini ilk aşamada yapamaz ama şöyle düşünmek lazım bütün cihazlarda artık çip var. Çip deyince çok çeşitli" ifadelerini kullandı.

YAKINDAN TEDARİK VE İOT

Yakından tedarik, yerinden üretim, İoT adı verilen nesnelerin interneti (Bütün cihazlar 5G ile birlikte birbirleriyle konuşmaya başlayacak ve bunun için çip ihtiyacı daha da artacak) gibi eğilimler dikkate alındığında çip üretimine bir yerden girmek için en uygun zaman olduğunu sözlerine ekleyen Ersin Şahin, "Çipte hikaye yeni başlıyor diyebiliriz. Burada bir pazar var. Savunma sanayisine nasıl destek olunduysa buna da destek olunacaktır. Ayrıca Avrupa'da büyük ülkeler de Tayvan'ın tekeline bırakılmayacaklardır. Ticaret savaşları gösterdi ki hiçbir ülke hiçbir konuda tekel olmamalı. Bu yolumu deyinince olacak bir şey de değil. Bunu üreteceğiz diyorsak üniversitelerin bununla ilgili bölümler açması lazım."

ÇIP ENGEL OLMAZSA REKOR GELİR

Çip krizi sürdüğü otomotiv tedarikinde de sıkıntının devam edeceğini öngören sanayici Ersin Şahin, "Eğer çip krizi bizdeki üretimi etkilemezse bu hareketlilik sürece ihracatta rekor kırarız. Otomotiv denince üretimde bin-

lerce çipe ihtiyaç oluyor. Bu firmalar kapasite yüzde 40'ın altına düşünce zarar ediyorlar. O yüzden şimdiki fabrikaların kapatıyorlar. Ama ağustos ayında kapatılmayacaklar. Yıllık bakımı öne almış olacaklar" ifadelerini kullandı. Genel olarak imalatla da işlerin yiti gittiğini ve istihdam artısını sürdürdüğünü belirten Şahin, "Bunu çevremizde de kendimizden de görüyoruz" dedi.

Dünyanın en büyük çip üretim şirketi olan TSMC'nin üretim sayıları incelendiğinde 2020'de ürettiği çip sayısının bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 21 arttığını görüyoruz. Özellikle 5G, Uydular, Haberleşme, Otomotiv ve İoT sektöründe olan gelişmelerin çiplere olan talebi önümüzdeki yıllarda daha da arttırırken çip krizinin derinleşmesine neden olacağı düşünülüyor.

Ulusal güvenlik için yerli çip şart

TelnoPark İstanbul'daki Ar-Ge ofisinde çip tasarımları üzerine çalışmalarını sürdüren Yongatek'in Genel Müdürü Ali Baran, dünya genelinde yaşanan çip krizine ilişkin, "Savunma sanayisinde çip tasarımı noktasında elde ettiğimiz özgüven ve teknolojik gelişmeleri gerekçelerimizde endüstriye aktarabilmek için ülkemizde mutlaka çip tasarımı ve üretim yeteneğinin oluşturulması gerektiğine inanıyoruz" ifadelerini kullandı. "Burada öncelikle çip tasarımı evlerini oluşturarak ülkemizde bu konuda uzman insan sayısını arttırmamız gerekiyor" diyen Baran, "Özellikle çip yazılımlarının geliştirilmesi noktasında akademik çalışmalar bu alanda uzun vadede

ülke olarak önemli ilerlemeler kaydetmemizi sağlayacak. Sonrasında da yavaş yavaş yerli tasarımların kullanılması özendirilerek/destekte nerek kısmi de olsa ithalatın önüne geçilmesi gerektiğini düşünüyorum. Orta ve uzun vadede mutlaka ülkemizde çip üretim fabrikalarının kurulmasını hedeflemeliyiz" diye konuştu. Bir çip fabrikası için ortalama 5-6 milyar dolarlık bir bütçe gerektirdiğini ve bu tip yatırımların ancak devlet eli veya çok büyük yatırımcılarla mümkün olabileceğini kaydeden Ali Baran, yerli çip üretiminin en başta ulusal güvenlik açısından gerekli olduğunu bildirdi

İş dünyasından ABD Başkanı Biden'e tepki

ABD Başkanı Joe Biden'ın 1915 olaylarını "soykırım" olarak nitelmesine iş dünyası büyük tepki gösterdi, Biden'ı kınadı.

Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD), "ABD Başkanı Joe Biden'ın Osmanlı İmparatorluğu'nda 1915 Ermeni tehciri ve sonrasındaki trajik olayların yıl dönümünde soykırım ifadesini kullanmasını esefle kınıyoruz" açıklaması yaptı.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı İsmail Gülle ise "Türkiye-ABD ilişkileri bir grup radikal baskı grubunun tarihi çarpıtan ihtiraslarına feda edilemez. ABD yönetimi iliş-

TÜSİAD

kilerde telafisi zor sonuçları olacağını bilmelidir" dedi.

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği Genel Başkanı Abdurrahman Kaan da "ABD yönetimi tarafından tarihi gerçeklerden uzak bir nitelendirme ile ülkemizi ve mil-

letimizi hedef alan temelsiz çirkin ithamları reddediyor, şiddetle kınıyoruz" açıklaması yaptı.

İstanbul Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "ABD yönetiminin 1915 ile ilgili yaptığı sözde soykırım açıklaması tarihi gerçeklerle bağdaşmamaktadır. Açıklamayı şiddetle kınıyor" ifadelerini kullandı.

İsmail Gülle

Erdal Bahçivan